

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, petak 15. listopada 1915.

Broj 93.

Bojevi na srpsko-bugarskoj granici.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 14. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Neprijatelj je navalio juče na više pozicija na zapadu Tarnopolu, izjurišao je u tri zaporedna rada, od kojih je momčad prvega reda bila oborunana samo obrambenim stitovima. Naše su ga čete odbile. Neprijatelj je pretrpio velike gubitke, nate na sjeverozapadnoj fronti: nikakvog slobodlog dogodjaja.

Talijansko bojište.

Traje življina topnička paljba protiv naših pozicija na visoravnima Lavrovima i Folgarje, kaotični i protiv pojedinih točaka na fronti od Dolomita. Bataljoni alpinaca koji je nastario protiv naše prepozicije žutovo Rive, bio je istjeran nasom topničkom paljicom. Na primorskoj fronti započeli smo u području Javoršeka dio talijanskih strjeljačkih jarka. Dvije talijanske navale na Mrlzi Vrh, koje su se na konj ţeztoke priprave vatrom približile do naših zapreka, bile su odbijene. Na ostalim dijelovima noske fronte kao obično topnička paljba.

Srpsko bojište.

Nase čete, napredujući iz područja Beograda u jugoistočnom smjeru, zauzele su jučer na juris pozicije, koje su bile utvrđene poput tvrdjave na Crnom Brdu. Čunečku i Stražaru. Neprijatelj, koji, prama pripovijedajući zarobljenika, imao nalog da ustroje da zadnje čovjekova, bijećas je u neredu prama brijeju. Avali i prostoru istočno odvalje. Pretrpio je vrlo velike gubitke. Naše teško topništvo imalo je kaš u sličnim vojničkim poduzećima i kod ovog usječa slavodobitni die. Naše nasi saveznici na gornjoj Moravi napreduju povojno. Oni su oduzeli neprijetelju nekoga ušanjenja na zapadnoj, severnoj i istočnoj fronti od Požarevca. Zamjenik i poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmarsi.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 14. oktobra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službenojavlja:

Zapadno bojište:

Englezzi su krenuli skoro na cijeloj fronti između Iperna-Loosa na navalu uz uporabu oblake prouzročenih dimom i plinom. Navala se je potpunovala izjavovala. Odbili smo u teže gubitke po neprijatelju i dajhki navala protiv naših pozicija zapadno Bulhaca. Na visini istočno Souche, izpravniši malena ugnježdenja, koja su još držali Francuzi, zarobimo 400 njih. Šampanj nastavili su Francuzi navale sa skrajnom ogroženošću. Pet navala južno u dvije sjeverne ceste Tahure-Souour skriva se u teže gubitke po napadatelima. Bacili smo u logan neprijateljski 120 m dugi jarak na visini od Combres-a.

Istočno bojište:

Izbacili smo neprijatelju iz daljnog pozicije zapadno i jugozapadno Bluxta za preko 650 njih te zaplijenili 3 stropicu puške. Na zapadu i jugozapadu od Dvinjskoga odbili smo ruske navale. Vojska Bohmerova zauzela je Hajvoršku, na jugu od Burkanewa, te bacila Ruske preko Stripe.

Nasi pomorski zvukoplovi nabsaće u nemoklova navala u noći na 14. oktobra ne mogući paleči i raspršujućim bombama London City (grad), dajše londonske dokove i vodovod, te Hampton blizu Londona, Woolwich i baterije Ipswich-a. Na svim mjestima opazio se je kako učinko eksplozija, te velike požare. Uspriks zetole protuobrane, koja je djelomično bila započela već na obalama, svih se zrakoplovi vratile neostećeni.

Vrhovna vojna uprava.

Sa bojnih poljana. Bugsarska u ratnom stanju sa Srbijom

Beč, 14. oktobra. (D. u.) Kako objavljuje "Politische Korrespondenz" od bugarskog poslanstva, preše sa srpske čete 12. i 13. oktobra kod Kastendila. Tma i Bijelogradčika bugarsku granicu. Razvile su se žeštore horbe, koje još traju. Uslijed ovog napadaju, izjavila bugarska vlada, da se Bugarska od 14. oktobra, 8 sati ujutro, nalazi u ratnom stanju sa Srbijom.

Turci brane Dedeagač.

M i a n, 14. oktobra. (D. u.) "Secolo" javlja iz Soluna, da su Turci sakupili kod Suli dve divizije, da tako umogućili poduprijeti Bugare, kad bi saveznici Iskrali u Dedeagaču ēete. — Pariske novine javljaju iz Atene, da su 11. oktobra prispjele u Solunu nove engleske čete.

Okršaji na srpsko-bugarskoj granici.

Sofija, 14. oktobra. (D. u.) Agence Bulgarie javlja dne 12. oktobra: Srpske su ēete preše granicu te su kusale juče zapoštovi dvije visine, koje leže zapadno Belogradčika na bugarskom području. Razvila se bitka, koja je trajala cijeli dan. Bugarske su ēete odbile napadajuće, te su nato zapošle ove visine.

Izvještaj od 13. oktobra.

U savazu sa povredom bugarskog područja kusali su Srbi juče na različitim mjestima podrijetli u područje Trna, Bosilovgrada i Kastendila, u namjeri da osvoje cestu u Sofiju i obrambene strategičke bugarske točke. Njihov su pokusao osjetiti bugarske ēete, što se nalaze u susjedstvu. Danas popodne uspijelo je našim ēetama protjerati Srbe. Na pojedinim tokama borbe još traju. Bugarski gubici dosada poznati jesu: 18 mrtvih, 190 ranjenih, od kojih 30 teško ranjenih.

Engleski izvještaj.

London, 14. oktobra. (D. u.) General French javlja: Iz bliznjih izvještaja proizlazi, da je dne 8. oktobra poduzeta na našu frontu južno La Basse navala jačim neprijateljim silama. Neprijatelj je preveo sive nastoja, da osvoji Kalgruh sjeverno visine 70. I između Hullucha i Hohenzollersanca razvila se veća energija. Momčad, koja je navaljivala kod Kalgruh-a, bila je odstranjena kombiniranim vatrom pjesadije, strojnih pušaka i topništva. Nijedan momak nije došao do 40 m pred našim pojmom. I dalje sjeveroistočno između Hullucha i Steinbrüchena bila je odbijena navala na teže gubitke. Naše ēete, koje su progonile uzmjećeg neprijatelja, osvojile su jedan jarak padinom Seitelneleja. Neprijatelj je uspijeo prodržati u našu frontu samo na jednom mjestu, naime u južni spojni jarak kod Hohenzollersanca iz kojeg smo ga opet izbacili sa bombama. Na nijednom mjestu nijesmo upotreblili prieuve. Neprijatelj smo zadali teških gubitaka. Naši gubici mnogo manji, negoli smo to isprva mislili. Izvještaj njemačkog stožera od 9. oktobra, prama kojemu se izjavilo u teže gubitke engleske navale jugozapadno Vermelessa, nije istinit. Nije bila poduzeta nikakva navala. Juče je bilo jedanost zračnih okrsaja, kod kojih su nasi zrakoplovi u deset slučajeva imali užasnih posljedica.

Talijanski izvještaj.

Beč, 12. oktobra. (D. u.) Iz strana ratnih dopisnika sejavlja: Talijanski ratni izvještaj od 11. oktobra: Neprijatelj razvija veliku djelatnost u obrambenim radnjama i gradnjom puteva, koje raduje kako uspješno ruši paljba našeg topništva i oduzviti istupi manjih odijeljenja. Uzduž soske fronte navalili su dne 9. i u noći na 10. iz intenzivne ruknje granate mnogobrojne neprijateljske sile na naše pozicije desno Sladenika u koritu Bočca, na Mrlzi Vrh u odsjeku Krma, kod Dolja u odsjeku

Tolmina, kod Plave i Zagore na srednjoj Soći. Neprijatelj je bio posvuda odbijen uz teške gubitke te je izgubio nekoliko zarobljenika.

Ententa.

Strah pred njemačkim podmornicama.

A t e n a, 14. oktobra. Engleski poslanik objavlja danas poziv za uličenje njemačkih podmornica ili da se podudaju stani podaci, gdje se iste nalaze. Elliot nudja 2000 funti sterlina, a i više nagrade. Grčka će protiv ovog postupka engleske diplomacije prosjevdovati, te će u budućnosti zabraniti grčkim listovima, da takve pozive objednaju.

Ententa i operacije na Balkanu.

B a z e l, 14. oktobra. Pariske novine javljaju, da je ententa na Balkan provede sjeđenjem silama, što znači, da će i Rusija i Italija iskratiti svoje ēete. Između engleske i francuske vlade bilo je malo ne-sporazumjene radi držanja protiv Rumunjske i Grčke. Engleska je poduzela korake, da se obje države obvezu, e ne će entinenti ēete napasti iz leđa. Francuzi su bili protiv toga i smatrali su to gubitkom vremena. U Parizu su mijenjana, da treba ekspediciju u Srbiju izvesti brzo i to takvim silama, da je isključen svaki neuspjeh. Jedva u tom će se slučaju druge balkanske države priključiti ententi.

L u g a n o, 14. oktobra. Prigodom zaustavlja Beogradu, sa je talijanska stampa izgubila svoj dar govora. Samo "Corriere della sera" to u parrije spominje. Beograd je bio — tako veli Corriere — malo utvrđen. Da je to istina, dokaz je, što su i poučni bojevi u Beogradu bili tako slabici. "Corriere" je protiv toga, da se održane od akcije na Dardanelima. Na Dardanelima trebaju i dalje operativi, da ne uzmognu Turci odante uzeći većih ēeta. Svi znaci pokazuju, da će se u Solunu iskratiti i talijanske ēete. Salandra i Sonnino otišli su krajtu u glavni mjesto, "Secolo" donosi članak, u kojem has heće da publiku pripravi na ekspediciju u Solunu. Veli, da je uznak neuspjeha na Dardanelima bio taj, sto se tamo iskratilo prema ēetu. Da se ovu progresku zaprijeći i u Solunu, treba tamo iskratiti barem 300.000 momaka, inače bi Rusija bila posve odrezana od saveznika, sto bi imalo užasnih posljedica.

Talijanski dohoci.

H a g, 14. oktobra. Talijanski poslanik progovjeće, da državnim talijanskim dohoci u septembru nadmašuju kod carine na žito za 36-29 milijuna lira one prošle godine. U zadnjem mjesecu nove finansijske godine iznajmu dohoci 74-59 milijuna lira više negoli lanske godine.

Što bi bilo najgorje?

P a r i z, 14. oktobra. "Petit Journal" u jednom članku, u kojem govorio o balkanskoj ofenzivi, postavlja najprije pitanje: "Što je najgorje, sto se može dogoditi." List odgovara: 1. Veliki i jak austro-njemački vojska bit će bačena Srbiji, ne može se još procijeniti. Zna se, da je Bugarska oboruljena 500.000 momaka, i da će joj Tarići dati još 200.000 momaka. Sto bi mogla ponuci Grčka? Ona će morati braniti granicu protiv Bugarske. Turke će se sile najbrže poslati protiv grčke granice. Srbija će moći metnuti na bugarsku granicu malo česta, posto moraju da svoje sile postave protiv "velike ofenzive" centralnih vlasti. Prelaz preko Dunava bit će za Nijemce i Austrijance velik težak. Problem bi se najlakše riješio, ako nastupi Rumunjska. Najglavnije jest za nas, da i Rumunjska mobilizira i pristane uz nas.

izlazi svaki dan u 6 sati ujutro u Puli u nakladu tiskari Jos. Krmptović, Trg Custoza 1 ili ulica Radetzky 20, gdje se nalazi tiskara, uredništvo i uprava lista. Za uredništvo odgovara izdavatelj Josip Hahn. Telefona broj 58. Broj poštanske štibidionice 36.615. Predplatni broj 204 za 40 mjeseci. K o t r m p o s t o n i c e , pojedini broj stane 6 keller. Oglase rađeni se po 20 h jednostupni pettredak (3 mm).

Uspjeh centralnih vlasti na Balkanu.

L o n d o n, 12. oktobra. (D. u.) Vojnički dopisnik "Timesa" piše: Centralne se vlasti postigli na Balkanu politički i vojnički uspjeh, koji ne možemo ni umanjiti, ni zatajiti. Srbi bi bili sa austro-ugarskim i njemačkim čelama sami obraniali, ali pomnoženje neprijatelja po bugarskoj vojsci je neozdravljiva pogibij. Otpošljani malih četa iz Soluna u Srbiju nije nikakva vojnačka operacija, niti se mogu smatrati samo kao naplatu, dužnu počast, tribut hrabroj srpskoj vojsci. Takva bi akcija sa vojnicičkim gledišta bila samo tada opravданa, ako bi ona bila samo prednja straža veće vojske, ili ako bi u ratu sudjelovale još Grčka i Rumunjska. Nije stalno, da smo mudro postupali, pa iako bismo imali dostatno ēeta, da se poklonimo diktiranom inicijativi centralnih vlasti, da poduzimamo tamo veliku balkansku vojnu, pošto nas sada centralne vlasti tamo pozivaju.

Talijanski radikalci.

R i m, 14. oktobra. Agencija Stefani javlja: Centralna uprava radikalne stranke prima je prošle nedjelje dnevni red, u kojim se zahtijeva, da stranka ostanе u disciplini i da podupire vladu.

Rumunjski zrakoplov.

B u k a r e št, 14. oktobra. Kraljevim ukazom određeno je, da se organizira u rumunjskoj vojsci zrakoplovni odio. Početkom je rata imala Rumunjska u svemu 10 zrakoplova njemačkog ili austrijskog sistema. Sada se je ovaj broj povećao na 25. Daljnjih je 25 naručeno u Americi. Tako bi vojska od 8 vojnih zborova i 3 konjaničke divizije imala u svemu 50 zrakoplova.

Nade u Rumunjsku.

L u g a n o, 14. oktobra. Talijanske se novine opet nadaju u pomoć Rumunjske. Ova se još nije odlučila, nu nesto se izbra darda valja — kako to donosi Corriere — te se moramo u kratko nadali izmenjivima. Sve opozicionalne stranke pod vodstvom Take Jenescu agitiraju za rat, Jenescu je pred malo vremena upravo poziv na Italiju, pozivajući ovu da priteče Srbiji na pomoć.

B a l k a n .

Grčka i Bugarska.

M i a n, 13. oktobra. (D. u.) "Corriere della sera" javlja, da su politički krugovi u Rimu dobili utisak iz izjava ministarskog predsjednika Zatinisa, da će Grčka jedva onda navaliti na Bugarsku, ako bi joj ovaj bio direktno prijetila. Izgleda, da nije isključen i tajni grčko-bugarski ugovor.

Blokada bugarske obale.

G e n f, 14. oktobra. Prama vijesti iz Atene, pripovijedaju kapetani grčkih brodova, koji su stigli u Atenu, da engleska monarhija blokira od dva dana ovamovo Dedeagač i bugarsku obalu.

Bugarsko konjanistiwo.

H a g, 14. oktobra. Reuter javlja iz Atene: Bugarsko je konjanistiwo sakupljeno kod Kastendila na srpsko-bugarskoj granici.

Iskravljana u Solunu.

H a g, 14. oktobra. "Petit Parisien" javlja, da se englesko-francuska iskravljana u Solunu nastavlja. Cijela je divizija na topništvom otpremljena prošle sute u unutrašnjosti.

Izjave bugarskog kralja.

B u k a r e št, 14. oktobra. Ovdje je novine donasla izjavu ruskog poslanika iz Sofije, Sablera, koji je stigao ovamovo. Kod rastanaka francuskog poslanika izjavio je bugarski kralj, da je ujeren, e će na koncu rata centralne vlasti ostati pobijednice. Njegova zemlja — tako je rekao kralj — nije mogla inače raditi.

Borbe u Champonji.

Druži čin krvave i strasne igre u Champonji započeo je ponovno iz dvostrukne pauze prošle srijede. Druga navalna nije bila onako bijesna kao prva, što je bila dne 25.—27. septembra, ali je bila silna i jaka. Nije na ova navalna nadolazi neotekivano, te je njemačka vojna uprava bila i na nju pripravljena. Radi toga nije neprijatelj ni ovog puta polucišnik nikakvog uspjeha. I ovog je puta neprijatelj započeo svoju navalnu uzasmom topničkom vatrom. Topnički boji bijesni i dale. Naše topništvo odgovara uistinjavajući francuske pozicije. Osobito su se teški bojevi bili oko Ferme Navarina i ljevo i desno ceste Sonnai-Somme-Py, tamo gdje cesta čini pravi kut, na visini istočno Butte-de-Tahure, gdje je dne 6. oktobra bila slobodljena neprijateljska navalna. Ranjenici, koji dolaze iz ove fronte, pripoveduju o strahovitom učinku neprijateljskih granata i mina, kojemu su se odupri, kašto i gusrosti navalni pješadije, koja je jurisala. Nu oni pripoveduju i o osobitom učinku zarobljenika. Mnogi su im zarobljeni Francuzi pripovedali, da ih se uzele iz Arrasa, rekvazi im, da idu u južnu Francusku, gdje nije tako napred radoz. Zatim su ih prevezli u Champagnu i odmah poslali u ogan. Neprijateljski su gubici ogromni. Lješine leže nagomilane. Naši vojnici vele uvijek: „Prodrijet je nemoguće!“ Svakim danom raste broj francuskih bijegunaca. I sada se uvijek nastavlja borba zrakoplovima. Jednom je njemačkom zrakoplovom uspijelo da obori pučanjem francuski privezani balon. I ovog će puta ovđje Francuzi skrsiti zube.

Palacky o Austriji i o pan-slavizmu.

Informaciju piše: Znameniti historičar českoga naroda i stvoritelj nacionalne propagande njegove zanimao se naravno i odnosnjem Čeha prama ostalim Slavenima. Nigdje nije taj slavni muž izrazio jezgrovalje sto on slavenskom problemu misli, nego li u pismu, kojim se je ispričavao, sto se ne može odavati pozivu, do sudjelivanja kod pripravnih radnja za njemački parlament u Frankfurtu god. 1848. On kaže, da ne smije sudjelovati već i radi toga sto nije Nijemac, već svjessni slavenski Čeh: „pa nastavlja dalje... drugi razlog, koji mi ne dozvoljava, da sudjelujem kod Vaših sajevovanja jest taj, sto prama svemu je to ja Vašim ciljevima i nakonomicama poznato, Vase namjere idu za tim da Austriju kao samostalan carevina neizlijecivo oslabi, te nemogućom učine onu državu, da ju uzdrži, cijelokupnost i ojačanje joj i mora da bude velika i vazna zadužba ne samo mojega naroda, nego također cijele Europe pače i čovječanstva i cijele civilizacije. Ne uskratite mi u toj stvari prave pozornosti za kratko časa.“

„Vi nadate, koja vlast zauzimlje cijeli, veliki istok naše zapadne kulture. Vi zname, da se ja ta vlast već se doada podigni do kolosalne veličine, te da se svakog desetogodišta u većoj mjeri podigne i jača, sto se ne dogradja niti dogoditi može sa zapadnim državama; da je ta ista

Istra i njezini stanovnici.

Piše: Prot. Š. S. — Opatija.

(Dalje.)

Crvena je Istra mnogo plodnija, nego li ostasta Istra. Trotkul: Piran-Buje-Novigrad može se nazvati punim pravom vrt Istre. Uz to treba spomenuti, da Istra imade raznijerno malo sastavnog gola gla, samo 3 po sto cijele površine, ima u Istri mnogo mrašivih krajeva, racionalnije bi obradjivanje što moglo mnogo sti postati plodnije i ljepeši, osobito u stadi.

Kvarnerski otoci imaju tlo slično južnoj Istri — vjenčanaste visočje pokriveno crvenom ženljom. — Ali imade i na otocima formacija sličnih pjesčanom laporom pojasu srednje Istri: sve su formacije prejerke. — Najviši usponi na Krku su Orlik (539 m.), Triskavac (540 m.). Veli Vrh (541), na Cresu Sis (638 m.), na Lošinju Ošor (580 m.). — Istra je (Kras) formacija mezojske periodi. Gledje portjela crvene zemlje geolozi misle razno. Ovakove zemlje ima i u Dalmaciji, u Kampaniji (Italiji), na Malti i u Grčkoj. Geolog Taramelli misli, da je crvena zemlja vrst lave, koja se izilala na ovim područjima, gdje se sada nalazi, još tada, kada je more pokrivalo ove krajeve.

vlast u svojoj unutarnosti nepristupačna i nepovrijediva, pače da se je ona, postavila u stanje prijetnje prama vani, te je agresivna gdje treba prama sjeveru, prema vodjena prirodnjom joj instinktom nastoji i nastojati će, da se razvije osobito prama jugu; i da svaki korak što bi ona mogla učiniti daje na tom putu, ide za tim, da se stvari u najkratće vrijeme jedna nova univerzalna monarhija, i da bi to bilo nedogledno i neopisivo zlo, neizmjerno i beskrajna nesreća, koju je kraj Slaven dušom i tijelom na korist čovječanstva ne bi nista manje pozalo ni kada bi se ista proglašila premoćno pola miliarde, a nadala se dodati jednu miliardu dolara. To bi svakako bio goljem zajam u mirno doba, ali za rat je to vrlo malena svota, to su tek dvije miliarde maraka. To je novac, koji dostaje baš za dva tjedna ratovanja prema sadanjim prilikama. Još se jače vidi sićušnost ovoga zajma, ako ga usporedimo sa svatom, koju su obje spomenute drzave do sada potrošile. Englesku je, kako priznaju sami Englez, rat do sada stajao oko 100 miliardi francaka, dok je Francuska potrošila 10 miliardi francaka. — Koje čudo, da entant govoru već o dalnjem, novom ratnom zajmu.

Razne vijesti.

X. Objedinjeni dom u Beču. Predsjednik ratnog pripomoćnog odbora priopćio je: Mno-
ga djece, koju su u maju radi evakuacije moralni napustili Pulu, te bila odvedena u Ugarsku, Lipnicu, Seckan itd., na prijed-
logu predsjedništva odbora prevezene
ove dane u Beč X. Quellenpasser br. 138,
gdje su pod nadzorom c. cestara Pre-
svetog Srca Isusova iz Pule. Djece su
potpuno zdrava. Na zamolbu mjesnog odbora posjetio je djecu g. kotarski komesar harun Seiller, koji se ove dane tam-
načalo na dopustu, te je nasao sve
potpuno zdrave i opskrbljene svim potrebitim. G. se je barun Seiller zauzeo za
bijegunce iz naše kolare takodje u mi-
nistarskim unutarnjim poslata. Objavljano
iskazje, sto se nalaze u Beču u Hajuk
Izbucu, Buranello Rita, Bergolaz Giordano, Belci Egidio, Brunich Narda, Beli Riccardo, Borri Caterina, Clarich Isidoro, Clarič Giuseppina, Curri Romilda, Curri Palmira, Garičić Violetta, Coshchina Maria, Candelleri Giovanna, Coglievina Giovanna, Chebba Maria, Ciua Anna, Giuseppi Cristofoli Caterina, Dumjanovic Giovanni, Deprato Francesca, Deprato Michele, Dell'Antonio Gemma, Dell'Antonio Maria, Dell'Antonio Riccardo, De-
franceschi Francesco, Defranceschi Gio-
vanni, Demai Brura, Demaria Maria, Denardi Marcelli, Forluna Vittorio, Fat-
torini Rosa, Fattorini Assunta, Ferro Filomeno, Fonovich Antonio, Fonovich Spe-
ranzino, Fonovich Bruno, Fonovich Giuse-
ppte, Gulin Maria, Gulin Danica, Gulin Anna, Gasparich Antonia, Gardina Bruno, Gardina Ida, Gardina Albinia, Gardina Anto-
nia, Gasic Alberto, Giubilarli Chiara, Glatti Rodolfo, Glatti Gregorio, Glatti Maria, Hekic Zorka, Hocki Giovanni, Javornik Maria, Leonardi Eleonora, Lovrich Gjorgjina, Luchinich Giulia, Longin Roza, Longhin Emilia, Miliotich Biaggo, Maurerich Angelina, Malusa Maria, Milinovich Francesca, Milinovich Caterina, Marin

Caterina, Martin Jolanda, Pilat Amalia, P. Marianna, Poldrogovac Olga, Poldrogovac Maria, Poldrogovac Gjido, Putigna Pier-
na, Putigna Ernesto, Paladin Carletto, Paladin Annita, Radolović Amalia, Ra-
dolović Angel, Radolović Zorka, Ra-
dolović Ermenegilda, Rabar Anna, Ra-
bar Carmella, Rabar Adele, Rabich Giusto, Rabich Domenico, Sabboni Giuseppe, Scoglia Giuseppe, Scoglia Stefania, Saina Felice, Saina Regina, Saina Maria, Smocovich Francesco, Sugara Maria, Sugara Antonio, Stemberger Katherine, Terelli Ermanno, Terelli Emma, Terelli Carlo, Terelli Adolfo, Tomassich Antonio, Tomassich Giuseppina, Tomassich Maria, Trippar Agata, Tušolin Pietro, Tušolin Michele, Tušolin Tranpolin, Vojskovic Nerina, Visintini Eugenia, Vidovich Regi-
na, Vidovich Pietro, Vidovich Maria, Zup-
pari Ezidio, Zuppan Giuseppe, Zuppan Marcello, Zuppan Maria, Zuppan Rodofo. (Popis imena donosano u istom prav-
isu knjige smo ga primili.)

Porečko-puljski biskup posjetio bieguncu.

Prošle subote stigao je u Beč porečko-puljski biskup Dr. Trifun Pedzerolli, te je posjetio kneza — biskupa Dr. Schusteru. Na to je otišao u red pomoćnog odbora za bijegunce iz juga, te se potanki informirao o položaju bijegunaca. Poslije podne posjetio je talijanske škole, a drugi je dan opravio službu Božju za bijegunce, kod koje mu je služio dusobržnik za bijegunce župnik Bratos. Poslije mise je držao bijeguncima patriocijan gorov. U ponedjeljak ujutro otiputovao je biskup Pedzerolli u društvo mons. Faiditija u Lipnici, da posjeti onamoćnje bijegunce.

Čest Hrvatima, braniteljima naše domovine!

Ljubljanski „Slovenec“ piše: Riječ o hrvatsko-slovenskom bratstvu postala je činjenicom na Soci, Hrvati, zdravili se na Slovenscu junaci brane južnu medju države. U priznanje zasluga Hrvata na sjevernom i južnom bojištu, cesar je prigodom primštva ugarske i hrvatske deputacije naglasio svoje veselje, da se vije iz bečke gradske kuće hrvatska crveno-bijelo-modra zastava. Kako da se Sloveniji zahvale Hrvatima, a za junaku obranu naše domovine? Slijedimo onom primjeru, koji je našeg cesara kod primštva Hrvata u Beču tako razveselio. Sada i uvijek neka ima naša zahvala vidljivi znak. Iz naših domova nek se uvijek vije hrvatska zastava! Kako se je vijala u carskom Beču, tako neka se odsada ponosno vije po svim našim pokrajinama. Cesar je pokazao, da mu je mila i draga, pa neka bude i svima nama.

Raspisan je natječaj općinskog takjnika u Kanfanaru sa dnevnicom od 7. K. Molitelj mora poznavati hrvatski i talijanski, a po mogućnosti i njemački jezik. Molibe se salju do 20. o. mj. općinskom glavaru u Kanfanar.

Traži se

služba za dućan. Upitati se u knjižari Schrinner (C. Mahler), Bula, ulica Franje Ferdinand.

Prastanovnici Istre.

Koje je narod u predistorijsko doba stanovao u Istri? Na to se pitanje ne može precizno odgovoriti. Svakako je bila Istra u prastaro doba nastanjena, a prvi stanovnici imaju bili na visokom stepenu kulture. Mnogi ostanci u vrhuncima istarskog visokog doba, da se je na tim vrhuncima utvrdio čovjek kamenog doba; gradnja si je tako zvano gradiste, da se obrani od divljih zvijeri i od neprijateljskih susjeda. Nekoji pisici, koji se bave prastarom prošlosti Istre, misle, da na takvim vrhuncima unutra tih prostih zidina nalazio se je gledišto i do 100 koliba. Već u to prahistorijsko doba bila je Istra raznijerno prema tadašnjim priljkama dosta gusto napućena. De France schi nabroj preko 30 gradišta, Marset preko 500 (Stradner Neue Skizzen von der Adria p. 33). I na otocima imade travoga ovih gradišta (aseljelici). Razne iskopine u blizini Berma i kod Poreča (Poreč — Plozugh) dokazuju, da kultura starih istarskih stanovnika nije zaostajala za kulturom drugih naroda, koji su stanovali na obalama jadranskog mora. Ovo prastanovništvo bila će isti narodi, koji su nastali Gali (Kelti), kada su u V. stoljeću prije Krista provallili u ove krajeve i zgodovodili ovim narodima, Emilio Franci

vei u svojoj knjizi „Istria semetica“, da prastanovnici Istre bili Semifi, koji su iz Kolhisa (u obalama Crnog mora) dosli u prahistorijsko doba u ove strane. Nazivaju se i Tračani, jer su ovim imenom nazivali nekoja mjesto u svojoj domovini (Siliistica) Semiftog porijekla je i Haemona (Citlanova), jer Haemona znači mnoštvo, naseobinu. I ime Rabat po Francu dolazi po svoj prilici od semitskog Rabat. Većina pak pisaca, koji su se bavili starom povijesom Istre, slazu se u tome, da su Labineti, koji su stanovali u krajevima oko današnjeg Kvarnera (u Istri do Raše) i području današnje Čićarije, i Veneti (Bećanči), koji su zauzimali krajeve zapadne i južne Iste (u paduku nizinu) bili srodna pleme Irirena.

Stara povijest Istre.

Kada su Rimljani u II. punskom ratu (218. do 202. pr. Kr.) potukli Kartagine, moćne suparnike, njihova se to moće i vlas brže širi, izvan granica Italije. Ono je doba i Istra evala blagostanjem. Imala je više većih i manjih mjesto u morskoj, a mještaj je nutrijila bila napućena. Od starih su vremena u trčanskom i riječkom zaljevu bile teničanske (prije osnutka grada Rima) i grčke (negdje od VI. stoljeća pr. Kr.) kolonije, koje su

moglo doprinjele, da i taj dodje u dočicaj s kulturnjim krajevima oko istočnog Sredozemnog mora. — Na početku II. stoljeća prije Krista nalaze Rimljani u Istri dosta moćno kraljevstvo. Ovo je imalo — Livije nam priopćuju o tome — jakih i utvrđenih mjestu. Nesamut je bio prijestolnica tog kraljevstva. Do predo mala se je samo naslučivalo, gdje je lezalo to mjesto. Iskopane ruševine osamdesetih godina na obali uz Alturum, dokazale su, da je nagadjanje bilo ispravno. Osina Nesićučima bila su još jaka mjesto Mreljin (današnji Medulin) i Faveria po svoi prijeli blizu današnje Krmice, iz Akvileje, koja je bila utvrđeno rimsko mjesto, s jakom posadom prodre rimska vojska prema jugu, da zauzme Istru. Kralj Epul suprotstaviti se sa svojom vojskom rimskim osvajačima te ih potuče kod današnjih Milja.

(Dalje slijedi.)

Potpisite

III. ratni zajam!